

Tehniline kirjeldus

Eestis kasvab asendushooldusteenusel (asendus- ja perekodus ning kasuperes) ca 800 last. Põhjuseid, miks laps jõuab asendushooldusele või lähedastele teenustele, on erinevaid, kuid kindlasti on kõik need lapsed kogenud oma elus raskeid kogemusi, kaotusi, leina ja traumaatilisi sündmuseid. Nende kogemustega toimetulekuks vajavad lapsed abi ja tuge neid ümbritsevatelt täiskasvanutelt. On äärmiselt oluline, et neid lapsi kasvatavad ja nendega tegelevad inimesed oleksid teadlikud trauma mõjust lapsele, oskaksid praktikas vastavaid mõjusid märgata ja ära tunda ning suudaksid suhelda lapsega sellisel viisil, mis trauma mõjusid vähendaks ning aitaks lapsel kinnistada eluterveid toimetulekuviise.

TBRI (Trust-Based Relational Intervention) ehk usalduslikel suhetel põhinev sekkumine. TBRI on traumateadlik ja kiindumuspõhine sekkumisprogramm, mille uuringud ja arendamine tulevad Texas Christian University Child Development Institute traumateadlike lähenemiste töödest ja praktikast.

2021. aastal Tervise Arengu Instituudi poolt läbi viidud analüüsi „Traumateadlik asendushooldus“. Kirjanduse, koolitusprogrammide ning laste otseste hooldajate kogemuste uuringu aruanne“ (avaldatud 2022. aastal) põhjal sobib asendus- ja perekodude töötajate pädevuste tõstmiseks ja üldiseks asutuse traumateadlikkuse suurendamiseks tõenduspõhine koolitusprogramm ja sekkumine TBRI.

1. Koolituse, eesmärgid, sihtgrupp ja õpiväljundid

Eesmärgiks on tõsta koolitusel osalevate isikute traumateadlikkuse pädevust, toetada oskuste kujunemist, mis aitavad neil tulla toime lapse keerulise käitumisega ning pakkuda neile tuge lapse arengu toetamisel.

Sihtgrupiks on hooldus-, eestkoste ja lapsendajapered (edaspidi kasupere grupp) ja asenduskodu perevanemad ja kasvatajad (edaspidi asutuste grupp).

- Koolitusi kasupere gruppidele 1, mis toimub Tallinnas.
- Asutuste gruppidele 2 koolitust, millest üks toimub Tartus ja teine Tallinnas.

Hankijal ei ole kohustust tellida kõiki koolitusi, kui koolitusel osalejate grupp ei täitu.

Õpiväljundid asutuste grupile:

- Mõistab, millist mõju lapse kiindumusajalugu võib lapse pikaajalisele arengule ning käitumisele avaldada.
- Mõistab laste käitumise taga olevaid füsioloogilisi/sisemisi põhjuseid, tõlgendab käitumist ja reageerib vastavalt.
- Mõistab ja analüüsib, kuidas tema enda isiklik (täiskasvanu) kiindumussajalugu mõjutab seda, kuidas ta lapse eest hoolitseb.
- Mõistab toetavaid viise traumatausta ja turvalise kiindumussuhteta üles kasvanud lastega kontakti loomiseks ning ennetavaid strateegiaid, mis aitavad lapsi jõustada käitumist kujundavate tehnikatega.
- Mõistab laste ja hooldajate vahelise turvalise kiindumuse olemuse kohta ja rakendab teooriat praktikas.
- Rakendab laste sensorsete (meelte) vajaduste täitmiseks asjakohaseid strateegiaid.

Õpiväljundid kasupere grupile:

- Mõistab, millist mõju lapse kiindumusajalugu võib lapse pikaajalisele arengule ning käitumisele avaldada.
- Mõistab laste käitumise taga olevaid füsioloogilisi/sisemisi põhjuseid, tõlgendab käitumist ja reageerib vastavalt.

- Mõistab ja analüüsib, kuidas tema enda isiklik (täiskasvanu) kiindumussajalugu mõjutab seda, kuidas ta lapse eest hoolitseb.
- Mõistab toetavaid viise traumatausta ja turvalise kiindumussuhteta üles kasvanud lastega kontakti loomiseks ning ennetavaid strateegiaid, mis aitavad lapsi jõustada käitumist kujundavate tehnikatega.
- Mõistab laste ja hooldajate vahelise turvalise kiindumuse olemust ja rakendab teooriat praktikas.
- Rakendab laste sensorsete (meelte) vajaduste täitmiseks asjakohaseid strateegiaid.

2. Koolituste läbiviimise tingimused

- 2.1. Ühe koolituse õppemaht on 34 akadeemilist tundi, millest 32 akadeemilist tundi on auditoorses kontaktõppes ja 2 akadeemilist tundi osaleja iseseisev töö.
 - 2.1.1. Täpsem õppekava jaotus, metoodika, hindamiskriteeriumid ja meetodid on kajastatud Lisades 2 ja 3 (õppekavad).
- 2.2. Auditoorne õppetöö toimub Tallinnas ja Tartus. Täpne toimumispaik selgub peale gruppide komplekteerimist. Tellija tagab koolituste läbiviimiseks vajalikud ruumid.
- 2.3. Tellija komplekteerib koolitusgruppid vajaduspõhiselt, st nimetatud gruppides osalejate arv on minimaalselt 12 ja maksimaalselt 22 ning juhul, kui koolitusgruppid ei täitu, siis on hankijal õigus koolitus ära jätta.
- 2.4. Tellija tasub õppematerjalide eest, mis kulub koolituse läbiviimisse vastavalt sellele, millise arvu koolitusel osalejate kohta on edastanud koolitajale, minimaalselt 1 nädal enne koolituse toimumist.
- 2.5. Koolitused toimuvad kuupäevadel, mis on eelnevalt kokku lepitud eduka pakkuja ja tellija vahel. Koolitusi ei pruugi olla võimalik läbi viia lepingu perioodi alguses, vaid koolitused võivad toimuda kogu lepinguperioodi jooksul (september 2024 – aprill 2025). Koolituste läbiviimise täpsem päevakava lepatakse kokku tellija esindajaga.

3. Keskkonnahoidlikud lahendused

- 3.1. Töökoosolekud viia läbi võimaluse korral veebi vahendusel, et vähendada eelkõige liigsest transpordikasutusest tulenevat süsiniku jalajälge.
- 3.2. Vältida tarbetut dokumentide välja trükkimist ning võimalusel eelistada digitaalsel kujul olevaid materjale.
- 3.3. Töövõtja poolt digitaalsel kujul edastatavad materjalid peavad olema salvestatud ja edastatud optimaalse mahuga, et vältida otstarbetult suuri andmefailide ning seega vähendada digireostust.
- 3.4. Lepingu täitmise järgselt kustutada üleliigsed digimaterjalid, näiteks mustandfailid, säilitamiseks mittevajalikud töödokumendid jms, kuna IT-serverites failide otstarbetu hoidmine on keskkonda kurnava mõjuga ning suurendab digireostust.

4. Nõuded meeskonnale

Koolituste läbiviimiseks peab meeskonnas olema minimaalselt 2 koolitajat. Koolitajatel peab olema oskus luua avatud ja sõbralik õhkkond, et kõik koolitatavad tunneksid end kaasatuna ja kuulatuna.

Teenuse osutamiseks peab kõigil koolitajatel olema:

- vähemalt riiklikult tunnustatud või sellele vastav kvalifikatsioon* kõrghariduses sotsiaalvaldkonnas, kasvatusteadustes või psühholoogias;
- hanke eelneva viie aasta jooksul olema täitnud vähemalt ühe sarnase** koolituse korraldamise lepingu mahuga vähemalt 32 AK/h;
- pakkuja meeskonnaliikmed (koolitajad) peavad olema läbinud Institute of Child Development at Texas Christian University poolt välja töötatud TBRI praktikute koolituse, mis annab juurdepääsu koolitusmaterjalidele ja omama vastavat tunnistust.

*Riiklikult tunnustatud kõrghariduse all peetakse silmas vähemalt kõrghariduse esimest astet (bakalaureuse kraadi või rakenduskõrgharidust). Välismaal väljastatud diplomite puhul peab isik tõendama, et õppeasutus on diplomi väljastamise ajal akrediteeritud õppeasutus.

** Sarnaseks loetakse hooldusperede, perevanemate ja kasvatajate traumateadliku sekkumise koolitust.